

Beretning om et legat gennem 70 år 1920 - 1990

Af Jørgen Møller, Ved Parken 22, Koldby, 7752 Snedsted

I 1920 oprettede en søn fra "Tøttrupgård" ingeniør Per Korsgaard og hans hustru Ellen Korsgaard et legat til minde om hans forældre.

Legatet kom til at hedde "Proprietær M. P. Korsgaard af Tøttrupgaard og hustrus mindelegat til fordel for enligt stillede, mindre bemidlede kvinder i Thisted Amt".

Legatkapitalen bestod af 20.000 kr. 4 % Jydsk Landskreditforeningsobligationer, og renterne heraf skal først og fremmest betale vedligeholdelsen af det Korsgaardske familiegravsted, og resten ifølge fundatets bestemmelser uddeles i portioner, så mange der nu kan blive á 100 kr. til de ansøgere, der ifølge fundatets bestemmelser kan komme i betragtning.

Den første bestyrelse bestod af proprietær M. C. Korsgaard, købmand Chr. Møller og gårdejer Poul Hornstrup, som på sit første møde vedtog at sende legatstifterne en tak for det smukke legat, der således kom amtet til gode, og hvorved amtsrådsmedlem, M. P. Korsgaards minde vil bevares til sene tider.

M. C. Korsgaard var formand 1920-1958. Fru Hedvig Korsgaard 1958-1963. Sønnen Kaj Korsgaard 1963-1971. Gårdejer Jens Dybdahl 1971-1979. Købmand Jørgen Møller fra 1979 til legatets afslutning i 1990. De skiftende bestyrelser bestod i øvrigt af følgende valgt af sogneråd/kommunalbestyrelse: Chr. Munch, Carl Knakkegaard, Niels Sodborg Eriksen, Viggo Nielsen, lærer K. E. Dam Frederiksen, Niels Østergaard Nielsen, Hugo Krogsgaard, Arnold Larsen, Preben Madsen og Knud Korsgaard.

Man har hele tiden averteret om legatportio-uddeling i god tid før jul i samtlige dagblade i det gamle Thisted Amt, det vil sige Thy og Mors. Man skulle indsende fyldestgørende ansøgning og attesteret af den stedlige sognerådsformand eller præst. Dette krav slækkede man på efterhånden, og mens jeg var formand var det nok at ringe eller sende et postkort, når man havde set annoncen.

Det første år indkom 48 ansøgninger til de 8 portioner á 100 kr., som det kunne blive til det år.

Man forstod godt der var rift om legatportionerne, for 100 kr. var virkelig mange penge dengang, når man ser, at 6 annoncer + porto + renholdelse af gravstederne i alt blev 45 kr.

I mange år blev der udbetalt ca. 8 portioner, for omkostningerne steg ikke ret meget. Pasningen af gravene + annoncer + porto var i 1950 kun 98 kr., i 1960 151 kr., i 1970 240 kr., i 1980 980 kr. I tidens løb er der jo blevet udtrukket obligationer hele tiden og købt nye i stedet, så legatet ved afslutningen ejede 5% Jydsk Landkredit 35.200 kr. nom, men grundet tiderne kun til kurs 57.

Jeg har gennemgået protokollen og fundet, at der specielt i de senere år ikke er fremkommet ret mange flere ansøgninger, end man har kunnet honorere. I min formandstid har jeg til de ansøgere, vi måtte skuffe, sendt et julekort og begrundet afslaget på en pæn måde. Der var sjældent penge til mere end ca. 8 legatportioner. Vi har da i årenes løb fået end del takkebreve, for selv om 100 kr. i 1990 jo ikke er nær så meget værd som i 1920 i købekraft på grund af udviklingen, har vi mange beviser på, at også de sidst udbetalte legatportioner har vakt glæde, som en gammel kone fra Mors skrev: jeg kan da få 4 pund kaffe for beløbet, og det er godt.

Selv om det i fundatet står, at regnskabet hvert år skal revideres af kommunens revisorer, er det først sket fra 1972. Revisorerne har aldrig påtalt mangler eller fejl i regnskabet. Pligten til at legatbestyrelsen skulle kontrollere, at gravstederne blev holdt i god stand, er blevet overholdt, og jeg kan ikke finde, at der nogen-sinde har været grund til påtale. De smukke gamle jerngitterværker omkring nogle af gravene fik vi sidst i firserne istandsat og malet. De er derefter blevet fredede, der er ikke mange af den slags tilbage på kirkegården.

Efterhånden var vedligeholdelsen af gravene og annoncer plus bankgebyr steget så meget, at der næsten intet overskud blev at uddele til legatansøgerne. Derfor besluttede man, med familiens godkendelse, at legatets formue sammen med 26.000 kr. fra Kaj Korsgaards dødsbo (han havde sagt at disse penge skulle anvendes på denne måde), skulle indbetales til stiftskassen

for Aalborg stift. På den måde vil gravene blive vedligeholdet til år 2020, og så kan man vel sige, at minderne om M. P. Korsgaard og hustru, som det står skrevet: skulle stå til sene tider. På denne måde i 100 år.

Legatets andet formål, at hjælpe mindre bemidlede kvinder, har så virket i 70 år til nytte og glæde for mange i alle disse år. Denne beretning er indsat i legatets gamle protokol, som derefter er afleveret til Historisk Arkiv for Sydthy.

Vi Christian den Tiende af Guds Naade Konge til Danmark og Island, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg gør vitterligt:

Efter indgaven allerunderdanigst Ansøgning om Stadfæstelse paa den i Original herved hæftede Fundats for ”Proprietær M. P. Korsgaard af Tøttrupgaard og Hustrus Mindelegat”, oprettet af Sønnen P. Korsgaard og Hustru Ellen Korsgaard til Fordel for enligt stillede, mindre bemidlede Kvinder i Thisted Amt bekræfte og stadfæste Vi hermed Fundats i alle dens Ord og Punkter.

København, den 14. Februar 1920.

Under Vort Kongelige Segl.

Efter Kongens Befaling.

Paa Indenrigsministerens Vegne.

H. Vedel.

(Sign)

Af fundatets paragraffer fremgår blandt andet: at legatkapitalen består af 20.000 kr. 4% Jydsk Landkreditforeningsobligationer.

At legatkapitalen ingensinde må angribes eller forringes.

At legatets årlige renteindtægter skal betale vedligeholdelse af det Korsgaardske familiegravsted på Hørdum Kirkegård og legatets øvrige omkostninger, idet det bemærkes at legatbestyrelsen er ulønnet.

At resten af renteindtægten uddeles i portioner á 100 kr. een gang om året til ”enligt stillede, mindre bemidlede kvinder i Thisted Amt, og fortrinsvis til sådanne, hvis fædre eller afdøde mænd har været medlemmer af amts- eller kommunale råd. De pågældende må ikke oppebære fattighjælp eller i de sidste 5 år have nydt urefunderet fattighjælp”.

At den første bestyrelse består af proprietær Christian Korsgaard, formand købmand Christian Møller og valgt af sognerådet Poul Hornstrup.

At så længe Tøttrupgaard er i Korsgaard slægtens eje, har ejeren ret til at være i legatets bestyrelse, hvis medlemmer i øvrigt vælges af sognerådet.

At bestyrelsens afgørelse om legatportioner ikke kan ankes.

At regnskabsåret er kalenderåret og regnskabet revideres af kommunens revisor.

Revisionspåtegning

Vi har revideret regnskabet for proprietær M. P. Korsgaard af Tøttrupgaard og Hustrus Mindelegat for året 1990 og fundet det i overensstemmelse med forelagte bøger og bilag.

Det er påset, at legatet er administreret i overensstemmelse med fundatsens bestemmelser.

Det skal bemærkes, at legatet er ophørt med udgang af 1990, og legatkapitalen er indbetalt til stiftskassereren i Aalborg til vedligeholdelse af familiegravstedet i henhold til testamentet efter Kai W. Korsgaard.

Hurup, den 3. maj 1991

Kommunens revisionsafdeling

E Westergaard - N. J. Molbæk

Kilde: Sydthy Årbog 1996, side 84-85.